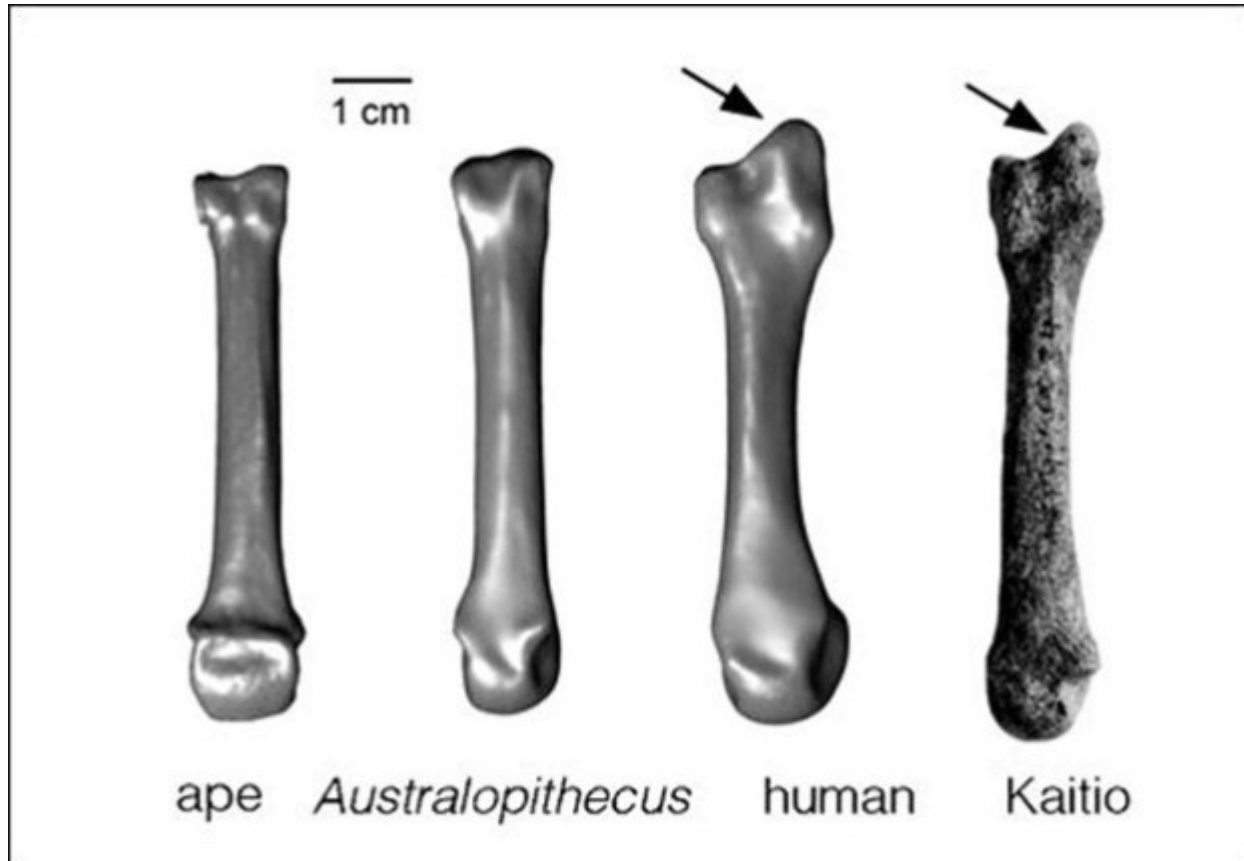

Πότε ο άνθρωπος άρχισε να παίζει τα εργαλεία στα δάχτυλα

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Μια προεξοχή στο τρίτο μετατάρσιο επέτρεψε στον άνθρωπο το χειρισμό εργαλείων. Ο σχηματισμός αυτός απουσιάζει από τους πιθήκους και τον αυστραλοπίθηκο (Πηγή: University of Missouri)

Απολιθωμένο οστό 1,4 εκατ. ετών αποκαλύπτει ότι αυτό συνέβη πολύ νωρίτερα από ό,τι πιστεύαμε

Οι ανατομικές προσαρμογές που επέτρεψαν στα ανθρώπινα δάχτυλα να πιάνουν εργαλεία εμφανίστηκαν περίπου μισό εκατομμύριο χρόνια νωρίτερα από ό,τι πιστεύαμε, αποκαλύπτει ένα απολιθωμένο οστό ηλικίας 1,4 εκατομμυρίων ετών, πολύ αρχαιότερο από τον *Homo sapiens*.

Προβλήματα.... χειρός

Τα χέρια των χιμπατζήδων και των υπόλοιπων ανθρωποειδών πιθήκων δεν είναι αρκετά επιδέξια για τον χειρισμό εργαλείων. Το πρώτο πρόβλημα είναι ότι τα είδη αυτά δεν έχουν αντιτακτό αντίχειρα, δηλαδή δεν μπορούν να αγγίξουν με τον αντίχειρα τα υπόλοιπα δάχτυλά τους. Ένα δεύτερο πρόβλημα αφορά το τρίτο οστό του μετακαρπίου, το οποίο συνδέει τον μέσο (το τρίτο δάχτυλο) με τον καρπό.

Στον σύγχρονο άνθρωπο, όπως και στους Νεάντερταλ και άλλους συγγενείς τους, το τρίτο μετακάρπιο φέρει μια «στυλοειδή απόφυση», ουσιαστικά μια προεξοχή χάρη στην οποία το μετακάρπιο μπορεί να κλειδώνει στα οστά του καρπού, επιτρέποντας έτσι την άσκηση μεγαλύτερης πίεσης στο χέρι και στον καρπό όταν κανείς κρατά ένα εργαλείο.

Το απολιθωμένο τρίτο μετακάρπιο της μελέτης, το οποίο βρέθηκε δυτικά της λίμνης Τουρκάνα στην Αιθιοπία, διάσημη για τα απολιθώματά της, είναι το αρχαιότερο γνωστό παράδειγμα στυλοειδούς απόφυσης στο μετακάρπιο, αναφέρουν οι ερευνητές στην επιθεώρηση «PNAS». Το αμέσως επόμενο αντίστοιχο εύρημα είναι περίπου 600.000 χρόνια νεότερο.

«Κλειδί» για την εμφάνιση του είδους μας;

Η εμφάνιση της απόφυσης τόσο νωρίς στην ανθρώπινη εξέλιξη «υποδηλώνει ότι το χαρακτηριστικό αυτό ίσως ήταν θεμελιώδες για την εμφάνιση του γένους *Homo*», αναφέρει η **Κάρολ Ουάρντ** του Πανεπιστημίου του Μιζούρι, πρώτη συγγραφέας της δημοσίευσης

Σε ποιον όμως ανήκε το απολιθωμένο μετακάρπιο της Τουρκάνα; Ο σύγχρονος άνθρωπος εμφανίστηκε πριν από μόλις 200.000 χρόνια, οπότε αποκλείεται να είναι ο κάτοχος.

Οι ερευνητές δεν έχουν σίγουρη απάντηση, υποθέτουν όμως ότι πρόκειται για οστό του είδους *Homo erectus*, το οποίο εμφανίστηκε πριν από περίπου 1,8 εκατομμύρια χρόνια.

Στον *Homo erectus*, εξάλλου, αποδίδονται τα εξαιρετικά αρχαία λίθινα εργαλεία που είχαν βρεθεί στην ίδια περιοχή και χρονολογούνται γύρω στα 1,6 εκατ. χρόνια.

Βαγγέλης Πρατικάκης

Πηγή: tovima.gr